

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 887/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lapsen oikeuksien sopimuksen käännösvirheen korjaamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pekka Aittakummun /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 887/2020 vp:

Onko ministeri tietoinen lapsen oikeuksien sopimuksen käännösvirheestä ja siitä, miten tällainen virhe on päässyt syntymään sekä

pitääkö ministeri oikeana, että suomalaisille on tarjolla virheellinen käännös YK:n lapsen oikeuksien sopimuksesta virallisissa lähteissä, kuten Finlexissä ja

millaisiin toimiin ministeri aikoo ryhtyä, jotta tämä vakava käännösvirhe korjataan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yhdistyneet kansakunnat (YK) hyväksyi 20. päivänä marraskuuta 1989 yleissopimuksen lapsen oikeuksista. Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 2. päivänä syyskuuta 1990. YK on varmentanut yleissopimuksen tekstit kaikilla sen virallisilla kielillä. Siten yleissopimuksen arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset. Muut yleissopimuksen tekstin käännökset ovat epävirallisia. Tulkintatilanteessa yleissopimuksen epävirallista käännöstä on verrattava sen viralliseen, todistusvoimaiseen tekstiin.

Suomen osalta yleissopimus tuli voimaan 21. päivänä elokuuta 1991. Yleissopimuksen suomenkielinen ja ruotsinkielinen sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa voimaansaattamisasetuksen yhteydessä (SopS 60/1991). Suomenkielisen ja ruotsinkielisen epävirallisen käännöksen ohella on julkaistu yleissopimuksen teksti kahdella todistusvoimaisella kielellä, englanniksi ja ranskaksi.

Yleissopimuksen tekstin suomenkielinen epävirallinen käännös on tehty 30 vuotta sitten, ennen yleissopimuksen voimaansaattamista Suomessa. Käännöksessä on paikoitellen epätarkkuutta suhteessa todistusvoimaiseen tekstiin sekä myös suhteessa epäviralliseen ruotsinkieliseen käännökseen.

Viittaamanne yleissopimuksen johdantokappale on suora lainaus YK:n yleiskokouksen 20. päivänä marraskuuta 1959 hyväksymästä lapsen oikeuksien julistuksen johdantokappaleesta. Hallituksen esityksessä eduskunnalle lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (HE 296/1990 vp) todetaan, että julistuksen periaatteet eivät asettaneet valtioille oikeudellisia velvoitteita, vaan olivat lähinnä vain moraalisesti sitovia. Yleissopimuksen johdanto-osassa ei ole varsinaisia sopimusmääräyksiä, joista olisi johdettavissa materiaalisia oikeuksia ja velvoitteita.

Ulkoministeriön tietoon ei ole tullut, että tämän nimenomaisen johdantokappaleen suomennos olisi aiheuttanut epätietoisuutta tai tulkintakysymyksiä oikeudenkäytössä tai hallinnossa.

Ulkoministeriö tulee tarkastelemaan yleissopimuksen suomenkielistä ja ruotsinkielistä käännöstä.

Helsingissä 9.12.2020

Ulkoministeri Pekka Haavisto